

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

DOM
2016-07-05
Meddelad i
Växjö

Mål nr
4263-15

SÖKANDE

BSN Medical AB, 556605-6197
Uggedalsvägen 15
427 40 Billdal

Ombud: Advokat Natalie Svensson
Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 11, 4 tr
211 20 Malmö

MOTPARTER

1. Landstinget Blekinge
Affärsenheten
371 81 Karlskrona

2. Karlshamns kommun
374 81 Karlshamn

3. Karlskrona kommun
371 83 Karlskrona

4. Olofströms kommun
Box 302
293 24 Olofström

5. Region Kronoberg
351 88 Växjö

6. Ronneby kommun
372 80 Ronneby

7. Sölvesborgs kommun
294 80 Sölvesborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KONKURRENSVERKET	
2016-07-07	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 129320

Postadress
Box 42
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-56 02 00
E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se
www.forvaltningsrattenivaxjo.domstol.se

Telefax
0470-255 02

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och beslutar att upphandlingen avseende positionerna 20–21 ska rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering av BSN:s offererade produkt genomförs samt beslutar att upphandlingen avseende positionerna 58–64 ska rättas på så sätt att en ny prövning av BSN:s anbud genomförs.

BAKGRUND

Landstinget Blekinge, Karlshamns kommun, Karlskrona kommun, Olofströms kommun, Region Kronoberg, Ronneby kommun och Sölvesborgs kommun (landstinget) genomförde upphandling av ramavtal av sjukvårdsmaterial, med benämning Sjukvårdsmaterial- Förband, kompression och gipsprodukter 2014, Dnr LTS 2014/0359. Landstinget administrerade upphandlingen. Upphandlingen var uppdelad i tre varukorgar; ”kompression”, ”förband film” och ”gips”. Varje varukorg innehöll ett antal produktgrupper. Upphandlingen genomfördes som ett öppet förfarande med antagande av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Genom tilldelningsbeslut daterat den 4 december 2015 antogs det anbud som lämnats av 3M Svenska AB (3M) avseende produktgrupperna 20–21 binda flerlager och 58–64 förbandfilm.

För att avgöra vilket anbud som varit ekonomiskt mest fördelaktigt har en utvärderingsmodell använts. I förfrågningsunderlaget har generella krav avseende samtliga produkter samt produktspecifika krav angetts. Det anbud som uppfyllt de obligatoriska kraven med lägst pris har utvärderats och tilldelats poäng utifrån kriterierna ”funktion” och ”handhavande”. Ett (1) poäng har maximalt tilldelats varje kriterium. Ett (1) innebär att produkten är godkänd och motsvarar förväntningarna. Noll (0) poäng innebär att produkten är underkänd och uppvisar brister. För att en produkt ska antas måste produkten erhålla (1) poäng för varje kriterium. Om noll (0) poäng tilldelas vid utvärderingen har den produkt med näst lägst pris utvärderats o.s.v. Kriterierna har i förfrågningsunderlaget presenterats på följande sätt.

- (i) Funktion: bedöms utifrån hur väl produkten passar för ändamålet såsom pålitlighet, stabilitet, produktens kvalitet och materialets innehåll. Patientnära produkter bedöms i säkerhet och komfort.

- (ii) Handhavande: användarvänlighet utgår från att produkterna ska vara enkla, säkra och lätta att använda (d.v.s. lätt att lära, lätt att komma ihåg och svårt att göra fel och liknande), enkelhet att applicera samt tydlighet i instruktion. Förpackningar kommer att bedömas (lätt att öppna, lätt att plocka ur samt förpackningens utformning och märkning).

YRKANDEN M.M.

BSN Medical AB (BSN) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen avseende positionsgruppen 20–21 binda flerlayersystem och positionsgruppen 58–64 förbandfilm får avslutas först efter att rättelse gjorts. Rättelsen ska bestå i att en ny anbudsprövning respektive en ny anbudsutvärdering sker. I andra hand yrkas att upphandlingen avseende aktuella positionsgrupper ska göras om.

Landstinget yrkar att BSN:s ansökan ska avslås i sin helhet.

BSN

Position 20-21 binda flerlayersystem

Avseende position 20–21 har landstinget felaktigt tilldelat BSN:s anbud noll (0) poäng vid utvärderingen. Den anbudsgivare med högst anbudspris har slutligen erhållit ett (1) poäng och antagits. I landstingets motivering till beslutet anges angående BSN:s anbud följande:

- a) väldigt lätt att förväxla de olika lindorna,
- b) glider vid lindning och
- c) känns tjockt och svårt att använda egna skor.

I kravspecifikationen framkommer att ett av de obligatoriska kraven är att bindan ska medge att patienten kan använda egna skor/kläder. I övrigt synes

landstinget ha grundat skälen på utvärderingskriterierna funktion och handhavande.

Väldigt lätta att förväxla de olika lindorna

Lindorna som offererats under aktuell produktgrupp består av två lindor som ska användas tillsammans; först en vit och därefter en beige. Landstinget har sökt att närmare precisera motiveringen ”väldigt lätt att förväxla de olika lindorna” och angett att den beige, yttre lindan är förvirrande lik en lågelastisk binda från en annan leverantör och avseende en annan produktgrupp. Förfrågningsunderlaget medger inte en jämförelse mellan olika produktgrupper. I utvärderingskriterierna anges tydligt att utvärdering ska ske av varje grupp för sig. Landstinget har därmed agerat felaktigt genom jämförelsen. De två lindorna med olika färg levereras tillsammans i ett litet paket. De förvaras alltid fram till användning i detta paket. Detta förvaringssätt omöjliggör att förväxling ska kunna ske med en helt annan beige linda med annan funktion. Lindorna är var för sig försedda med en plastfolieförpackning med tydlig markering. Linda nummer två har en kompressionsindikator tryckt på själva lindan. Detta förhindrar att förväxling sker.

Glider vid lindning

Landstinget har angett att det är svårt att identifiera vilken yta på den inre vita linda som är glatt. Lindan levereras med den glatta sidan utåt varför det i praktiken alltid blir rätt utifrån gällande lindningsteknik. Vid applicering enligt instruktionen framgår klart och tydligt att lindan ska hållas och appliceras med rullen ”utåt från benet”. Detta i kombination med att lindans ena sida är glatt och glansig och den andra sidan är matt och ullig gör att det vid såväl syn som beröring tydligt framgår vilken sida som ska vändas inåt respektive utåt. Återkoppling från andra användare av produkten i Sverige visar att den sitter extremt bra vid användning. Detta har också fastställts i medicinska studier avseende produkten.

Känns tjockt och svårt att använda egna skor

Landstinget har avseende motiveringen ”väldigt lätt att förväxla de olika lindorna” sökt att närmare precisera detta och har angett att ”det kändes klumpigt och tjockt ” samt att ”detta medför att det är svårt att använda egna skor”. Möjligheten att använda egna skor är inte ett sådant kriterium som ska utvärderas inom ramen för utvärderingskriterierna ”handhavande” och ”funktion”. Att värdera möjligheten att använda egna skor och lägga denna till grund för poängsättningen står i strid med förfrågningsunderlaget och utgör således ett brott mot såväl transparensprincipen och principen om likabehandling. Möjligheten att använda egna skor/kläder är ett obligatoriskt krav. Landstinget har angett att produkten uppfyllt det obligatoriska kravet. Detta innebär att produkten inte kan erhålla noll (0) poäng vid utvärderingen. Mätresultat visar att den offererade produkten är betydligt tunnare än vinnande produkt. Detta bidrar rimligen till en högre komfort och ökar möjligheten att använda egna skor. Att produkten är smidig har bekräftats genom återkoppling från kunder. Det är självklart att alla sorters skor kan upplevas svårare eller annorlunda att använda med lindor, vilken sort det än må vara. I detta fall används dessutom två lindor ovanpå varandra. Landstingets utvärdering är felaktig och motiveringen är inte trovärdig och grundas på en alltför skönsmässig bedömning. Landstinget har medgett att ett flerlayersystem generellt försvårar användandet av egna skor. Eftersom detta gäller alla lindor är det *per se* omöjligt och direkt felaktigt att använda kriteriet ”möjlighet att använda egna skor” som ett utvärderingskriterium. Det går inte att utvärdera ”möjlighet” när kriteriet i sig strider mot slutsatsen att det är ”försvårande”. Det är motsägelsefullt. Landstinget anger att deras erfarenhet är att en del kompressionsprodukter på marknaden ”underlättar” ett fortsatt användande av egna skor. Landstingets uttalande visar att de använt erfarenhet från andra upphandlingar vid utvärderingen. Utvärderingar från tidigare upphandlingar ska inte påverka eller ha någon inverkan på den nu aktuella upphandlingen.

Landstinget har tagit ovidkommande hänsyn samt påtagligt avvikit från de kriterier som angetts i förfrågningsunderlaget. Utvärderingen genom kriterierna ”funktion” och ”handhavande” har skett oförutsebart och icke transparent. Anbudsutvärderingen står således i strid med de grundläggande principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU.

Position 58–64 förband film

Landstinget har felaktigt förkastat anbudet under position 58–64, trots att det uppfyllt de obligatoriska kraven. Ett obligatoriskt krav är att förbandet ska ha en tydlig appliceringsinstruktion. Appliceringsinstruktionen framgår tydligt av produktens avdelningsförpackning samt av produktförpackningen. Landstinget har angett att appliceringsinstruktionen på produktförpackningen och appliceringsinstruktionen på avdelningsförpackningen inte stämmer överens. Det finns dock inget krav på att samtliga förpackningar ska innehålla identiska instruktioner. Det förefaller naturligt att de mindre produktförpackningarna inte har en tillräcklig yta för en likadan appliceringsinstruktion som en avdelningsförpackning eller t.ex. en lös broschyr. I kravspecifikationen anges att förbandet ska ha en tydlig appliceringsinstruktion. Hur, var eller på vilket sätt appliceringsinstruktionen ska finnas har dock inte angetts eller kravställt. Landstinget har således handlat i strid med förfrågningsunderlaget när produkten underkänts. Anbudsprövningen står således i strid med de grundläggande principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU.

Skada

BSN:s offererade produkter uppfyller samtliga obligatoriska krav samt uppfyller mycket väl de utvärderingskriterier som angetts i förfrågningsunderlaget. Landstingets anbudsprövning och utvärdering strider mot förfrågningsunderlaget och de grundläggande principerna om likabehandling och transparens. Samtliga offererade produkter har kunnat tilldelas kontrakt mot bakgrund av de uppställda kvalitetskriterierna. Eftersom totalpriset varit lägre

än vinnande leverantörs skulle BSN:s anbud rätteligen ha antagits. BSN har därmed gått miste om viktiga kontrakt. Bristerna i upphandlingen har medfört skada eller i vart fall risk för skada.

Landstinget

Position 20–21 Binda flerlayersystem

BSN:s anbud avseende aktuell positionsgrupp har förkastats på grund av att det inte uppfyller samtliga uppställda utvärderingskriterier gällande produktens funktion och handhavande. De tre argument som anförts innebär att utvärderingskriterierna inte uppfyllts. De utgör var för sig rättslig grund att inte anta anbudet.

Väldigt lätta att förväxla de olika lindorna

BSN:s yttre linda som offererats under position 20–21 är utseendemässigt helt identisk med en lågelastisk linda som BSN offererat under en annan position. Den är också lik andra lindor som förekommer inom sjukvården. Det ska vara svårt att göra fel vid produktens användning. Produkten uppfyller inte handhavandekriteriet eftersom det är väldigt lätt att sjukvårdspersonal förväxlar olika lindor och använder fel produkt i behandlingen. Jämförelsen har inte skett vid anbudsutvärderingen, utan endast som en visuell indikator på att det är lätt att göra fel med BSN:s yttre linda. Vårdavdelningarna sorterar inte sitt förbrukningsmaterial efter leverantör och upphandlad positionsgrupp. Den kompressionsindikator som är tryckt på lindan är placerad på dess insida. Samtidigt saknar lindan en tydlig märkning på utsidan. Ett eventuellt antagande av BSN:s offererade produkt innebär en stor risk för fel vid patientbehandlingen.

Glider vid lindning

Den inre vita lindan glider vid lindning. Den uppfyller därför inte kriteriet om att produkten ska vara pålitlig samt att det ska vara svårt att göra fel vid

produktens användning. Den inre vita lindan glider vid lindning på grund av att den inte är självhäftande. Den fästs istället med hjälp av den yttre självhäftande lindan. Detta gör lindorna opålitliga eftersom de glider från den applicerade punkten vid patientens naturliga kropps rörelser. En enskild sjukvårdare kan inte applicera den inre lindan lätt och enkelt eftersom lindan inte är självhäftande. Det behövs hjälpmedel som håller lindan på plats vid applicering. Den vita lindans båda sidor är helt identiska till utseende samt vid beröring, vilket medför svårigheter att vid ett första ögonkast avgöra vilken yta som är glatt. Detta strider mot det uppställda kriteriet om att produkterna ska vara lätta att använda och att det ska vara svårt att göra fel vid handhavande.

Känns tjockt och svårt att använda egna skor

De två lindor som ingår i BSN:s offererade produkt känns tjocka. De försvårar därför användandet av egna skor vid applicering på fot. Skälen till produktens upplevda tjocklek kan sökas i den inre lindans fysiska egenskaper. BSN:s inre linda saknar självhäftningsförmåga vilket medför att den inte sitter tätt intill vid lindning samt att det behövs mer tilltagna överlappningar för att uppnå en bra stabilitet av kompressionen. Detta bidrar till att produkten känns klumpig och nästintill omöjliggör användandet av egna skor. Utvärderingen har inte skett beträffande respektive produkts faktiska uppmätta tjocklek. I enlighet med utvärderingskriteriets ordalydelse och mening har de offererade produkterna utvärderats utifrån patientens upplevda komfort, rörlighet samt möjlighet att använda egna skor och ha ett fortsatt aktivt liv vid applicerat kompressionssystem. Utvärderingen har inte gjorts skönsmässigt utan baseras på referensgruppsmedlemmarnas mångåriga praktiska erfarenhet inom sjukvården.

Den har genomförts med strikt beaktande av LOU:s bestämmelser samt de obligatoriska krav och kriterier som uppställts i förfrågningsunderlaget, både de produktspecifika kraven och de generella utvärderingskriterierna

avseende produktens funktion och handhavande. BSN:s anbud avseende position 20–21 uppfyller inte samtliga uppställda utvärderingskriterier gällande produktens funktion och handhavande. Anbudet har således rätteligen tilldelats noll (0) poäng.

Position 58–64 förband film

BSN:s anbud avseende position 58–64 i upphandlingens varukorg förband har förkastats med anledning av att det inte uppfyllt det obligatoriska kravet på att produkten ska ha en tydlig appliceringsinstruktion. Eftersom BSN:s offererade produkt innehåller separata appliceringsinstruktioner på produktförpackningen och på produktens avdelningsförpackning har respektive appliceringsinstruktions kravuppfyllnad prövats var för sig. Den appliceringsinstruktion som framgår av produktförpackningen uppfyller inte det ställda obligatoriska kravet. Det framgår inte tydligt av produktförpackningens appliceringsinstruktion i vilken ordning momenten sker. Den appliceringsinstruktion som finns på avdelningsförpackningen är något tydligare än den på produktförpackningen. Instruktionerna skiljer sig även avseende färgkodning. Instruktionen på avdelningsförpackningen har en tydlig märkning i form av fyllning i annan färg av produktens skyddsfolie. Appliceringsinstruktionen på den enstaka produktens förpackning är en enkelfärgad skisserad bild som saknar fyllning. Detta innebär att produktförpackningens appliceringsinstruktion medför svårigheter att utläsa vilken skyddsfilm som avlägsnas i vilket arbetsmoment samt arbetsmomentens ordning. Vid anbudets utvärdering har ingen jämförelse skett, utan referensgruppens bedömning baseras på den appliceringsinstruktion som framgår av produktförpackningen som BSN fogat som anbudsprov. Produktförpackningen har en tillräckligt stor yta för att ange en tydlig appliceringsinstruktion. Det är tryckkvaliteten som utgör den största skillnaden mellan appliceringsinstruktionen på avdelningsförpackningen och appliceringsinstruktionen på produktförpackningen. Appliceringsinstruktionen som framgår av produktförpackningen är inte tydlig. Anbudet har därför rätteligen förkastats.

Skada

BSN har inte lidit skada och kan inte komma att lida skada till följd av tilldelningsbeslutet i aktuell upphandling. Utvärderingen har genomförts med iakttagande av LOU och dess upphandlingsrättsliga principer samt helt i enlighet med förfrågningsunderlagets bestämmelser, av vilket det torde vara ostridigt att BSN:s anbud kommer att förkastas även vid en förnyad anbudsutvärdering, eftersom det inte uppfyller samtliga obligatoriska krav och utvärderingskriterier som är aktuella i upphandlingen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU följer att om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Beslut om rättelse är normalt tillräckligt om det fel som myndigheten har begått är hänförligt till anbudsprövningen.

En upphandlande myndighet har stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna för offentlig upphandling i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU (jfr RÅ 2002 ref. 50 och RÅ 2010 ref. 78). Grundläggande är att leverantörer behandlas likvärdigt och icke-diskriminerande och att upphandlingen genomförs på ett öppet sätt.

De upphandlingsrättsliga principerna medför en skyldighet för den upphandlande myndigheten att lämna tydlig information om upphandlingen och det praktiska tillvägagångssättet vid denna samt att tillämpa förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller lika i förhållande till anbudsgivarna. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivningen måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt och innehålla samtliga krav på det som upphandlas. En leverantör ska med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget kunna avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen och en utvärderingsmodell ska vara utformad så att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat.

Förvaltningsrättens bedömning

Positionsgrupp 20–21 Binda flerlayersystem

BSN har anfört att landstinget genom tillämpningen av utvärderingsmodell-
en brutit mot principerna om likabehandling och transparens. Landstinget
har vidhållit att BSN:s offererade produkt inte tillfredställande uppfyller
handhavandekriteriet genom att BSN:s offererade linda a) är lätt att förväxla
med andra lindor och b) glider vid lindning samt att BSN:s offererade linda
strider mot funktionskriteriet eftersom c) det känns tjockt och svårt att an-
vända lindan med egna skor.

Landstinget har anfört att produkten inte uppfyller handhavandekriteriet
eftersom den lätt förväxlas med andra inom sjukvården förekommande lin-
dor. Definitionen av handhavandekriteriet är att produkten ska vara enkel,
säker och lätt att använda. Enligt förvaltningsrättens mening utgör förväx-
lingsrisk en sådan omständighet som kan göra att en produkt inte tillfredstäl-
lande uppfyller det definierade handhavandekriteriet. Den offererade pro-
dukten består emellertid av två lindor som levereras tillsammans i en mindre
separat förpackning och först vid användning tas ur denna förpackning. Med
hänsyn till detta framstår förväxlingsrisken med andra lindor som låg. För-

valtningsrätten gör därför bedömningen att landstinget brutit mot likabehandlingsprincipen när de vid utvärderingen tilldelat BSN:s produkt noll (0) poäng med hänvisning till förväxlingsrisk.

Landstinget har anfört att skälet till att produkten glider vid lindning och känns tjock och svår vid användning av egna skor är att den saknar självhäftande egenskaper. Genom förklaringen har landstinget indirekt ställt upp ett krav för produkten utöver vad som framgår av förfrågningsunderlaget eller av utvärderingsmodellen. Rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer har inte kunnat räkna med att produkten förväntats ha självhäftande egenskaper. Att referensgruppen ansett att produkten känns tjock och att det är svårt att använda lindan med egna skor kan i någon mån hänföras till sådan bristande komfort som Landsringet avsett att utvärdera. Emellertid framstår referensgruppens bedömning som godtycklig, särskilt med beaktande av att produkten vid anbudsprövningen ansetts tillräckligt komfortabel för att möjliggöra användande av egna skor. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av detta att utvärderingen inte har skett tillräckligt öppet och förutsebart. Landstinget har således brutit mot transparensprincipen genom att ställa ett indirekt krav på självhäftande egenskaper för att produkten inte ska anses glida vid lindning samt ha tillräcklig komfort.

Landstinget har vid utvärderingen av BSN:s anbud brutit mot transparens- och likabehandlingsprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Positionsgrupp 58–64 förband film

Offererade produkter under aktuell positionsgrupp ska, enligt förfrågningsunderlaget, ha en tydlig appliceringsinstruktion. Landstinget anser att den appliceringsinstruktion som tryckts på BSN:s offererade produkts produktförpackningar inte uppfyller det obligatoriska kravet på tydlighet eftersom det är svårt att förstå i vilken ordning de olika appliceringsmomenten ska ske och eftersom instruktionens tryckkvalité inte är tillfredställande. An-

märkningar har inte gjorts på appliceringsinstruktionen på produktens avdelningsförpackning. Av förfrågningsunderlaget kan inte utläsas några specifika krav gällande appliceringsinstruktionens utformning. Appliceringsinstruktionen på avdelningsförpackningen uppfyller det i förfrågningsunderlaget formulerade kravet på tydlighet. Landstinget har mot bakgrund av vad som angetts som obligatoriskt krav inte haft skäl att förkasta BSN:s anbud och har således agerat i strid med likabehandlingsprincipen och 1 kap. 9 § LOU.

Skada

BSN:s offererade anbud under aktuella positionsgrupper har, såvitt framkommit, haft lägst pris av de anbud som inkommit under anbudstiden. Genom landsingets agerande i strid med transparens- och likabehandlingsprincipen har BSN lidit skada. Det föreligger därför skäl för ingripande med stöd av 16 kap. 6 § LOU.

Landstingets överträdelse avseende positionsgrupp 20–21 hänför sig till upphandlingens utvärderingsfas. Upphandlingen ska i denna del rättas på så sätt att en ny utvärdering av anbudet i förhållande till utvärderingskriterierna ska genomföras. Felet avseende positionsgrupp 58–64 hänför sig till kvalificeringsfasen. Upphandlingen ska avseende denna positionsgrupp rättas på så vis att en ny prövning av anbudet i förhållande till de obligatoriska kraven ska genomföras.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Magnus Hansson
rådman

Föredragande: Christin Kindberg

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.